

A Tatai Evangélikus Egyházközség lelkesítő információs hírlevele. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében. Megjelenik havonta. Kapták a gyülekezet tagjai és Tata vonzókörzetének evangélikussága – valamint az érdeklődők. Készült: 200 példányban. Kiadó: Franko Máttyás evangélikus lelkész. Tel./Fax: 34-487-834 E-mail: frankom@axelero.hu

A 95 tétel

484 éve ünnep a REFORMÁCIÓ

Luther 95 tétele meglepő gyorsasággal terjedt. Luther maga mondta, hogy „alig telt bele 14 nap, s már bejárták ezek egész Németországot“. Négy hét múlva pedig tudtak róla az egész keresztény világban. A kortársak kezdettől fogva átértékelték Luther 95 tételének óriási jelentőségét. Csakhamar a 95 tétel kitűzésének napjától (1517. okt. 31.) kezdtek keltezni a reformáció megindulását. Melancthon – Luther professzortársa a wittenbergi egyetemen – minden évben megemlékezett tanítványai előtt a 95 tétel kitűzésének napjáról. A wittenbergi vártemplom kapuja így vált egy új korszak ajtajává...

Mi volt az óriási visszhang oka?

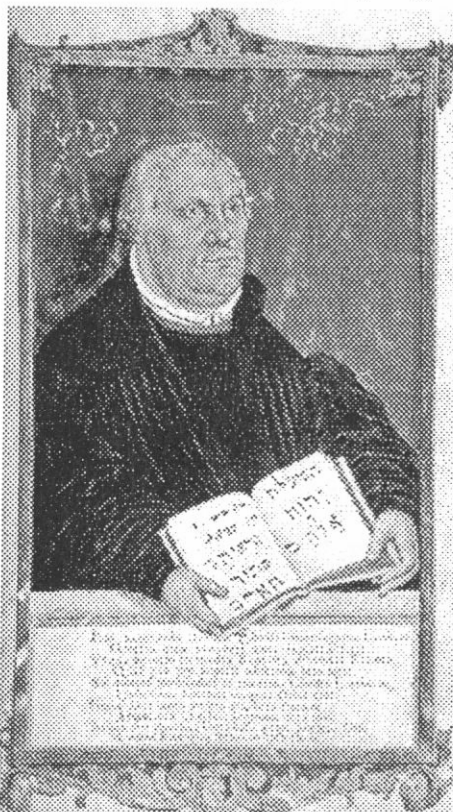
Az éhség. Éhség az igazságra. Az embereket érdekelte az Isten. Nem a hivatalos egyház által közvetített, hanem a valódi. A hivatalos egyház által hirdetett istenkép alapvetően eltorzult. Nem csoda, hiszen a középkor katolikus egyháza nagyobb gondot fordított a politikai céljainak megvalósítására, mint az evangélium hirdetésére. Az egyházi hierarchia legalján szolgálatot teljesítő papok nagy része írástudatlan ember volt. Féligazságokat, sőt olykor biblia-ellenes tanításokat propagáltak. A lélek természete tiltakozott mindezen gyakorlat ellen, s vágyta az igazságot. A középkori katolikus egyház totalitárius hatalma az ember fölött – születéstől a halálig, sőt azon túl is »purgatórium/tisztító tűz – elemi erővel fogalmazta meg az átlagember legfontosabb kérdését:

Van-e kegyelmes Isten?

Luthernek a legfőbb reformátori cselekedete a Szentírás mindenek fölé helyezése volt: *Sola Scriptura*, azaz *egyedül a Szentírás!* A választ a bibliában kell keresni, hiszen minden életünket érintő kérdésre a válasz ebben a csodálatos könyvben található. Luther bátor hangja a középkori egyház minden ellenzékét fellelkesítette. Széles rétegek úgy fogadták Luther fellépését, mint egy új korszak hajnalát. Jól mondta *Agricola*, Luther munkatársa, később pedig a finnek reformátora: „1517 az evangélium hajnalhasadásának esztendeje“. A 95 tételben benne kürtet a reformáció szíve: egyedül Jézus Krisztusban való hit által igazul meg az ember, a bűnbocsánat nem emberi hatalmasságtól (pápa), hanem Isten kegyelmétől függ.

Ha jól belegondolunk, Luther a középkori kiváltságok világában egy merőben új hangot ütött meg, amikor *minden ember Isten előtti egyenlőségét* hirdette. Jóllehet Luther Márton 95 tételét latinul írta, hiszen az „írástudó“ művelt embereket célozta meg, mert tőlük várta a jobbítást

elősegítő diskurzus kialakulását. Azonban csakhamar lefordították német nyelvre is, s sokak kincsévé vált. Luther a félreértések elkerülése végett még magya-

A bibliafordító Luther egy héber nyelvű bibliával (id. Lucas Cranach festménye, 1561)

rázatokat is írt tételei mellé. Ekkor még egyáltalán nem gondolt a pápasággal való szakításra. Hosszú vívódásokon át, s a későbbi pápai excommunicatio (kiátkozás), nemkülönben a szász választófejedelmek nagy részének támogatása mondatja ki a végső szót.

A jóhíszemű, de éber igazságérzetű Luther a búcsúcédulákról

Luther doktor később megfeddi önmagát, amiért a 95 tétel megírásakor még annyira bízott a pápában: „a pápa a bú-

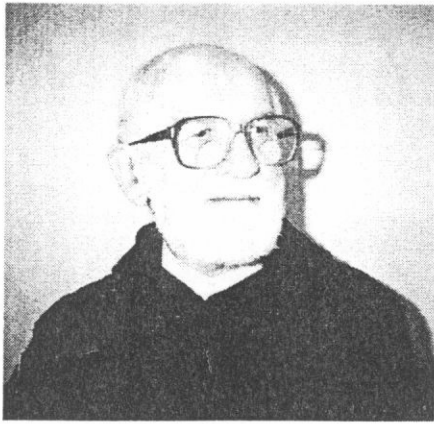
csú osztogatásánál inkább kívánja az áhitatos imádságot – mivel neki is szüksége van rá –, mint a pénzt“ (48. tétel) sőt, „ha a pápának tudomása volna a búcsúhirdetők zsarolásairól, akkor inkább porig égetné a Szent Péter székesegyházat, mintsem az ő juhainak bőréből, húsából és csontjából építtesse fel azt“ (50. tétel). Ekkor még arról is meg van győződve Luther, hogyha a pápa tudná, hogy milyen szegény emberektől csikarja ki a pénzt a búcsúhirdető, akkor azokat inkább saját pénzével segítené, s ha kell, akkor még a Szent Péter székesegyház eladási árát is a felebaráti szeretet céljaira fordítaná. Ugyanakkor hangoztatja, hogy „az emberek mindazt, ami az élet fenntartásához szükséges, kötelesek házanépük javára fordítani és semmi esetre sem búcsúra tékoznolni.“ (46. tétel)

„Az egyháznak reformációra van szüksége

és ez nem egy embernek, a pápának, nem is a bíborosoknak a dolga, amint ez a legutóbbi zsinaton bebizonyosodott, hanem az egész kereszténység, sőt egyedül Istené“ – írta Luther a 95 tételhez fűzött magyarázatában. Igen az egyháznak *mindig szüksége van reformációra!* „**Aki azt akarja, hogy az egyház megmaradjon olyannak, amilyen, az nem akarja, hogy megmaradjon.**“ A fenti gondolatot olvashatjuk Klaus Douglas: *Az új reformáció* c. nagyszerű könyvében (Kálvin Kiadó, Budapest 2002), s csak megerősíthetjük ezt a megállapítást. A folyamatosan változó világban újra és újra megfogalmazni a változatlan tartalmat, nos ez a feladata a keresztény embernek. Ebben a megfogalmazásban az egyház tanítói: püspökök, teológiai tanárok, lelkészek kell hogy elsődlegesen segítséget adjanak, jóllehet Luther után mondván ők is csak „tanulva tanítanak“. Ebben a folyamatban, ami meglehetősen komplex – hiszen magában foglal, hitbéli, intellektuális, érzelmi, sőt még egzisztenciális kihívást is – nem könnyű választ találni és megállni. Ezért mondja Luther a 37. tételnél: „lehetetlen, hogy keresztény legyen valaki, s Krisztust mégsem mondhatja magáénak. Ha övé a Krisztus, akkor az is mind az övé, ami Krisztusé“.

A reformáció, de az Egyház kulcsa, központja, alapja: a mi Urunk Jézus Krisztus. Az egyház jövőjének biztosítéka, életünk fundamentuma csakis Ő. Ez az „üzenet“, ami megváltoztathat emberéleteket. Ez adja az erőt életünk küzdelmei közt, s ez jobbítja énünket és szépíti mindennapjainkat.

Azon a napfényes szombat délelőttön (okt. 19-én) egy órán át sírtak a tatai harangok... a mi templomunké is, amikor a mintegy másféléves gyászmenet elhaladt a templomunkat övező utcákon. Egy szentéletű szerzetest, *Ámon Ágostont – Otmár atyát* – kísértük el utolsó földi útjára. Rá emlékezünk, amikor egy 1999-ben, a Lutherrózsában megjelent cikket teszünk újból közzé. Istennek legyen hála, hogy megismerhettük Otmár atyát, aki Jézus követeként a szeretet apostolaként működött városunkban...

Az ember életét alapvetően meghatározza a hivatás megválasztása... Hogyan lett Otmár atya kapucinus szerzetes?

Talán ott kell kezdenem, hogy apámat, aki *Móron* a Keresztény Fogyasztási Szövetkezetnél dolgozott, nagyon szerette *Schweighardt Veremund* kapucinus atya, aki a móri kapucinus rendház házfőnöke volt. Édesapám későn nősült, 40 évesen, édesanyám is idősebb volt, 36 éves. Egy 2,5 éves, majd egy 1,5 éves és egy koraszülött testvérem halála után szülei fogadalmat tettek, hogy engem Istennek ajánlanak, akár fiú leszek, akár lány, csak maradjak életben... hát így maradtam én életben... két fiatalabb testvérem is volt még, akik fiatalon, huszoneves korukban meghaltak.

Istenes szüleim – főleg édesapám – a székesfehérvári ciszterekhez akart gimnáziumba adni, de oda helyhiány miatt nem vettek fel. Ekkor ajánlotta fel segítségét *Schweighardt Veremund* atya, aki *Prohászka Ottokár* püspökkel annak idején a tatai Szerafikumot alapította, s megnyugtatta szüleimet, hogy beajánl ó a tatai kapucinusokhoz, s jó dolgom lesz majd a Szerafikumban. Tényleg így is volt. Csak szeretettel tudok visszaemlékezni tanárimra, nevelőimre, a kapucinus atyákra. 1929. szeptemberében – jó régen, ugye? – kerültem ide a Szerafikumba... és 1937-ben érettségiztem itt a piaristáknál.

Magam is óraadó vagyok ebben a nagy múltú iskolában, ezért hadd kérdezzem: Milyen volt akkor a tatai gimnázium?

Piarista, és ezért nagyon szigorú. Soha nem volt gondom az iskolában, kitűnő tanuló sosem voltam, de a piaristáknál nem is volt olyan könnyű ezt elérni. Akkortájt nem volt annyira zsúfolt. Igen jó híre volt, két-három grófi család is támogatta őket. *Eszterházyak*, *Somsicsok*... Sokat izzadtunk a latin, a német, és a francia órákon. Ötödiktől nyolcadikig igen komolyan még gyorsírást is tanultunk, ami újdonságnak számított akkoriban... legszívesebben a francia nyelvet tanultam, mert a francia tanárom *Perényi Rudolf* kitűnő tanárember volt, hosszú ideig élt kiint Franciaországban, s nekünk megtanította a hétköznapi nyelvet is; németből és latinból meg mindig csak a klasszikusokat fordítottuk.

PAX ET BONUM!

Vannak helyzetek, találkozások melyekért az ember nagyon hálás Teremtőjének. Így vagyok én ezzel a csütörtök délutánnal... A találkozásra az apropót a januárvégi egyetemes imahét egyik alkalma adta, amikor is *Otmár atya*, kapucinus szerzetes az evangélikus imaházban szolgált. Aki ott volt tapasztalhatta az igehirdetésében is a teremtett világért vállalt felelősséget és ezzel együtt az evangéliumi napsugaras világszemléletet. *Otmár atya* nevét először feleségemtől hallottam, aki a test gyógyításán fáradozott a Városi Kórházban a „rendkívül mosolygós szerzetes bácsi” – ahogyan őt említette – pedig a lelkekén. Kéretlenül is minden ágynál megállt, ahol vigasztalásra vagy meghallgatásra volt szükség. *Otmár atyát* sokan a szívükbe zárták, nem csak hívők hitetlenek is...

És mikor történt a nagy elhatározás, a hivatásválasztás?

Szinte belenőttem. 15 éves voltam, amikor *Farkas Kornél* atya megkérdezte tőlem: „Te *Ámon Ágoston*, nem gondoltál esetleg arra, hogy papnak készülnél?” Azt válaszoltam: „Magam is gondoltam rá, hiszen tudom, hogy milyen sokat köszönhetek a kapucinus rendnek, s ha egyszer megfelelnék...” Tudták rólam, hogy szorgalmas gyerek vagyok. Fél tandíjasként kerültem a Szerafikumba, de egy kis biztatás után még javítottam az eredményemen és így teljesen tandíjmentes lehettem. 15 évesen *terciárius* lettem, azaz beöltözhettem a kapucinus rendi ruhába és három éven át minden reggel így indulhatam többedmagammal a piarista gimnáziumba.

A teológia III. évfolyama után 2 hónapra bevonultam a Ludovikára – tábori lelkes-(ki)képzés gyanánt –, s mint főhadnagy szereltem le. De minket már a piaristáknál olyan katonás fegyelemre tanítottak, hogy a Ludovikán azt kérdezték tőlünk: „Mit tanítsunk mi maguknak, maguk mindent tudnak?!”

A noviciátusomnak 1938-ban lett vége. Ekkor kerültem Budára, ahol teológiánk működött. Igen komoly 6 éves képzést kaptunk rendkívüli professzorainktól, akik mind külföldön, főleg Olaszországban tanultak korábban. Nyolcan kezdtük el a teológiát és hárman álltunk ki minden próbát. Sajnos már csak én egyedül élek hármónk közül, s én is már 81 éves vagyok...

Papi-szerzetesi hivatásának nagy részét egy ateista rendszerben kellett megélnie. Nem lehetett könnyű...

Nagyon sokat tudnék mesélni... 1944-ben kerültem *Nagybágyosra* (Szentestől nem messze fekszik) mint káplán, de amikor október végén, november elején bejöttek az oroszok, azt mondta nekünk előljárónk. „Menjete gyorsan *Móra*ra! Én már öreg vagyok, értem nem kár ha lefejeznek is, de ti még fiatalok vagytok!” Így kerültem vissza szüleim közelébe – ők *Bodajkon* laktak – aminek örül-

tem. *Móron* többször meg kellett tapasztalnom, hogy az Úr csodáson hordoz engem. Álltam nyolcadmagammal kivégzőosztag előtt, mert azt gondolták az oroszok, hogy valaki a rendház melletti templomtoronyból lőtte le az egyik tisztüket... később kiderült, hogy egyik elkeseredett beosztottja volt a tettes... Kúsztam be a rendházba, mert fejem felett a géppisztoly-sorozat leszaggata a fáról az ágakat... Síró nővérek gyászoltak el, mert a mosókonyhában egy orosz katona mindenáron órát követelt rajtam, s ezt a kívánságát megerősítendő belélt fejem fölé a falba... s szegény nővérek azt gondolták végzett velem... Jőmagam a mellemet mutattam neki, hogy motozzon meg, lőjjön belém, ha akar, de órát úgy sem tudok adni neki... ezután lőtt bele a falba, köpött egyet, elvette a meleg kabátomat és elment.

Örömöm, hogy viszonylag közel voltam szüleimehez rövid ideig tartott, mert egyik fiatal nagyváradi rendtársam bombázás következtében meghalt, s rendfőnököm utasítására *Nagyváradra* kellett mennem. Igen keserű volt ez nekem, hiszen a

„Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljete életük végére, és kövessétek hitüket.“ Zsid 13,7

szülői házat telitalálat érte, édesanyám mindkét lába eltörött, apám pedig olyan nagy sokkot kapott hogy szegény élete végéig remegett. Nehéz volt itthagyni őket, de erősen hittem, hogy Isten ezzel is jót akar nekem, s nem csak engem, hanem szüleimet is gondviseli.

Ahogy eljutottam *Nagyváradra*, az is csodás volt. *Biharkeresztesnél* volt a határ. Odafelé hol németek, hol oroszok igazoltattak. *Biharkeresztesnél* pedig leszállítottak. Valaki viszont az tanácsolta, ha elindul a vonat, dobjam fel gyorsan a bőröndömet, ugorjak fel, s akkor már nem szállítanak le... így is történt. A határ túoldalán nagyobb kérdéssel kellet szembenéznem: hogyan tovább? Elindultam a *Nagyvárad* felé menő országúton és egyszer csak megállt mellettem egy teherautó. Magyarul kérdeztek, hogy merrefelé tartok. Mint utólag kiderült *Auschwitzből* menekült zsidók voltak, akik azt mondták: „Velünk annyi jót tettek a papok, hogy örülünk, ha visszaadhatunk valamit...” Hát így jutottam el *Nagyváradra*, ebbe a nagyon szép városba, amelyet kettészel a *Sebes-Körös* és a városrészeket sok híd köti össze. Végeztem a szolgálatomat, az óvárosban hittant tanítottam. Éppen az óvárosba indultam, a szakács testvér már kikészítette a reggelimet, amikor azzal szaladtak hozzám, hogy menjek gyorsan, mert a román politikai rendőrség komisszára lent vár rám... Megrettenem; ugyan hol szólhattam el magam? Pedig erre mindig nagyon vigyáztam... Egy nagy darab barna bőrű ember nézett le rám policia-uniformisban, és bemutatkozott magyarul: „Johann Sipos vagyok. Nem hivatalos ügyben keresem!”... Nagy kő esett le a szívemről, s rögtön hellyel kínáltam. Kiderült, hogy ez a román ember görög-katolikus volt, s azért jött, hogy édesanyjáért és tüdőbajban meghalt testvéréért mondjak egy-egy misét. Adott 500 lejt, ami akkoriban komoly pénznek számított. Elmondta még azt is, hogy a felesége nálam szokott gyónni. Később még házszentelésen is voltam náluk. Nos ő volt az én őrzőangyalom *Nagyváradon*. Kétszer is segített – mint mondta: „Mindig engem keresen és ne szóljon senkinek semmit!” Egyszer egy jó lelkű, rendes magyar tanítónőt akart kitenni a lakásából egy román háztulajdonos, s ő megakadályozta. A másik nagy tette volt, hogy a bukaresti köz-

pontból parancsot kapott, hogy minket távolítsanak el szolgálati helyünkről két héten belül, s ő öt(!) hetet adott nekünk, megszervezte a csomagjaink elszállítását is. „Sajnálom – mondta – de itt már nem tudok többet segíteni. Így kellet 1948-ban otthagynom *Nagyváradot* és az attól nem messze fekvő *Váradszöllöst* is, ahová korábban a helynök helyezte ki. Szép közösségi élet volt ott, még egy 40 tagú énekkart is szerveztünk. 1948. április 1-ét írtak, amikor leszálltunk a Nyugati pályaudvaron.

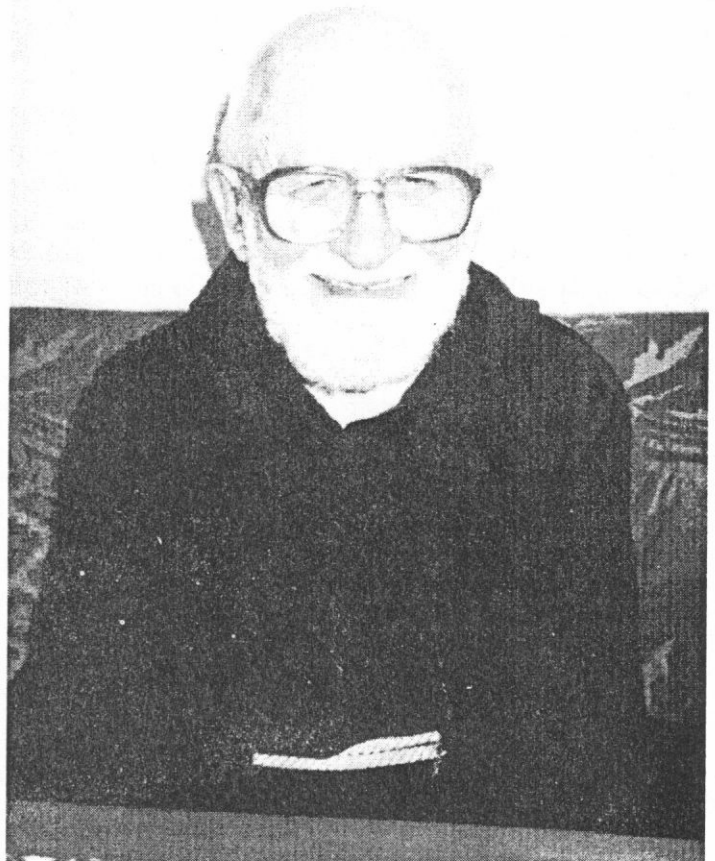
Újból *Móra* kerültem. Sok ministránsom volt ott. Egyszer kirándultam velük, s egy „jóakaróm” feljelentett az oktatási osztályon. 1950. esztendő következett, *Máriabesnyő*, a szerzetesrendeket szétverték. Le kellett tennem a rendi ruhát és le kellett borotválnom a szakállamat is. „Világi papi” állást „kínáltak” fel *Pusztagegsen*, egy kicsiny 1000 lelkes faluban, ahol még templom sem volt... 38 évig voltam ott, 1951-1989-ig. Egyik ministránsom lett a tanácselnök, aki aláírta a templom építési engedélyét, s így építhettünk csodák-csodájára a hetvenes évek elején-közepén egy templomot. A püspököm is csak ámult, mi pedig nagyon örültünk.

1989-ben *Pestre* hívtak, majd három év után újra ide kerültem *Tátára*. 1991. október 11-e óta szolgálók itt. Itt ért 1993-ban az aranyemlékem (50 év). Hát ennyit röviden az életemből...

Hogyan látja Otmár atya a jövőt?

Bizakodva, reménységgel. Bizom benne, hogy az Úr ad erőt és egészséget. Egykori évfolyamtársaim közül már csak én élek. Néhány idősebb rendtársam él még. Sajnos nagyon sokat közülük megtört a háború vagy azután az üldöztetés, némelyeket kínoztak is. Az Úristen ettől engem megóvott. Tudta, hogy egész életemben gyenge fizikumú voltam, s talán nem bírtam volna ki a megpróbáltatásokat... Mindezért nagyon hálás vagyok az Úrnak...

Nemrég volt itt az olaszországi generálisunk. Finoman „ránk paran-

csolt”, hogy az mégse járja, hogy a rend Olaszországban a legerősebb, s mi meg alig tudunk itt olaszul. Így most én zsolozsmázás közben néhány nagyon szép olasz imát is elmondok...

És itt maradjon három pont, ugyanis a beszélgetésnek még nem lett még vége. Csatlakozott hozzánk *János atya* is, és még sok napi aktuális és egyházat érintő távlatos problémáról beszélgettünk.

Két nagy tudású és tapasztalt kapucinus testvér osztotta meg őszintén örömeit, gondjait egy evangélikus lelkésszel – éltük a hétköznapi öku-menét. *János atyát* már várták a hittanosok, *Otmár atyát* pedig más feladatok. Még néhány fényképet készítettem és kifelé haladva azon gondolkodtam, hogyan is tudom majd egy cikkbe belesűriteni mindazt a hiteles tanúbizonyságot ember- és istenszeretetről, amelyet közel két órában *Otmár atya* felvillantott előttem.

Rájöttem, lehetetlenre vállalkoztam... De talán egy-egy szó és *Otmár atya* derűs mosolya segíti az *Olvasót* a megértésben... Számomra ajándék volt ez a csütörtök délután. Köszönet ezért *Otmár atyának* és hála legyen az Úristennek, akinek szeretete alakította a beszélgetést. Ő segítse és áldja meg gazdagon továbbra is a kapucinusok rendjének tatai testvéreit!

Franko Máttyás

Zsolozsma közben.

Hallowe'en, hallowe'en

avagy egy vidéki evangélikus lelkész aggodalmai...

Szép új (való) világ... egyébként is behálózott életünket újabb szellemi pókhálók kötik. S most nem a „big-braderes“ primitív, nívótlan, „gagy műsorra“ gondolok, amiből egyetlen másodpercet sem láttam – lévén pontosan 10 éve csak külföldi adókat nézek –, de a Big Brother réteg-műsorának, néhány képkockáját mintegy két évvel korábban magam is kénytelen voltam elszenvedni a megfelelő rokon kereskedelmi adókon. Szóval nem láttam, de a „műsorszerkesztés“ hazai ko-reográfiája gyaníthatóan ugyanaz. (Csak így zárójelben kérdezem: Főműsoridőben fáradtan munkából hazatérő honfitársaink ezt érdeklik? Nem hiszem, hogy kulturált szórakozás gyanánt mások személyiségtorzulását/aberráltságát vagy vizelési szokásait kívánják a képernyőre... Ennyire baromnak »barom: régies kifejezés, állat.« nem kéne tekinteni a magyart. Értem én, hogy növelni kell a nézési indexet, de ennyire szentesíti a cél az eszközt? Vagy... a pénzcsinálásnak soha ne legyenek etikai vetületei? Akkor se morogjunk, ha saját bőrünkről, jövőnkről van szó? Higgyük el, hogy nekünk a szemétre van szükségünk? Most stop!)

De én most másról, az igazi Nagy Testvérről szeretnék szólni, aki csak nevében testvér. Nagyhatalmú, gonosz pókhoz hasonló ő, a tudatlanság, az intolerancia, a kultúrátlatlanság „fejedelmé“ a káosz ura –, nevezhetjük nyugodtan diabolosznak. A mindent összevisszadobáló ugyanis tökéletes kifejezése annak a zagyvaságnak, amit kvázi „szellemi eledelként“ kínál ma is, mindazoknak, akik illetően moslékra éhesek – mert mindig voltak, vannak és lesznek ilyenek.

Mint a társadalom lelki szükségletét figyelő közkatona, magam is kénytelen vagyok időnként a lövészárkba visszahúzódní, ha nem akarom hogy a médiában túlsúlyt kapott pszichikai repeszgránatok szilánkjai darabokra tépjék (lelki) életemet, bizonyos állíthatom: nem lesz ennek jó vége...

S ha valaki meggyanúsítana, hogy cikkbéli káromgóm hivatalbéli kötelezettségem, sietek számára leszögezni, hogy csak részben van igaz,

a nagyobb motivációt mint gyakorló szülő, és mint potenciális nagyapa (ha Isten éltet, s háborúk elkerülnek) kapom: milyen világban is vagyunk, milyen világot örökönként át utódainknak?

Egy nagy tatabányai áruháza kasszája előtt álltam sorban, amikor az előttem álló idegesnek tűnő fiatalember szavaira lettem figyelmes: „Állítom – mondta – ez itt a sötétség birodalma! Ezek meg...» ekkor megvető pillantásaival végigpásztázta birkatürelmű sorstársaimat, akik szintén a kasszák oltáira akartak letenni általános egyenértékes (értsd: pénz) áldozatukat nem tudják, hogy mit esznek! Mit tagadjam, a fiatalemberre furcsán néztem, próbáltam meghatározni társadalmi állását, esetleg világnézetét, vajon ki lehet ő? Vallási szélsőséges, biofanatikus, cinikus élő lelkiismerete korunknak?

Abban igaza volt, hogy nem tudjuk mit eszünk vagy csak részben tudjuk. Jézus Urunk mondotta volt: „Nemcsak kenyérrel él vala az ember, hanem Isten igéjével is, mely az Ő szájából kijövend.“ S amennyire nincs kontrollunk az élelmiszerek tartalma felett, mert otthon általában nem vagyunk csúcstechnológias bevizsgáló masinákkal felszerelve, olyannyira VAN LEHETŐSÉGÜNK arra, hogy a szellemi táplálékunkat ki-, és megválasszuk!!!

A szellemi táplálkozáskultúrát a szülők, a tanárok, a papok, a környezet közvetítik. Ki kell mondani, hogy a lélek étvágyát a szellemi élelmezés-sza-zabálás nem elégítheti ki! Ennek a tobzódásnak szükségszerűen „gyomorrontás“ lesz a vége, kellemetlen bűzös melléktermékekkel... mert csak úgy tűnik, hogy a lélek képes mindent megemészteni. A lélek ugyanis tűr, sokat és csendesesen tűr, de egyszer megszólal, mert igényli azt, amitől növekedhet, amiben egészséges öröme, mámortól mentes józan békessége van.

Október 31-én este felhívta német lelkész-barátomat, hadd halljak egy kis helyzetjelentést onnan, ahonnan jó lutheránus hitünk származik. A volt misszionárius kolléga többek között elpanaszolta, hogy két kezén meg tudta számolni hányan voltak a reformáció-ünnepi istentiszteleten,

melyet ráadásul kétszer is megzavartak az oda berohanó idétlen jelmezekben öltözött kiabáló fiatalok... Nekik jó poén volt – gondolom – és ekkor fogalmazódott meg bennem az általuk képviselt „tökbegyertyát (ál)kultúra“ szellemi elmocsarasodásának veszélye. Fényt! Több fényt! (Mehrlucht!) „Milyen nagy igazság!“ – gondoltam, s itt a megoldás: is: Fényt a (tökb)fejekbe! (mottó tölem) Ez az egyetlen megoldási válaszlehetőség a „helvines kulturális kihívásra“!

A kulturális sokszínűség (valódi tartalommal) békés egymasmellittisége izgatja életünket. Számomra az élet szépsége előtt mégis az az igazi tisztelgés, amikor szeretneink sírjára virágcsokrainkat és gyertyáinkat elhelyezük, s nem az amikor idétlen helvines jelmezekben egymást ríogatjuk, s kiröhögjük a halált... egyébiránt... az nevet, aki utoljára nevet. (Hm?)

Amerikában a halloween óriási népnépele – hatáshullámai már Európa partjait is csapdossák –, s bizonyára széles tömegeknek szüksége is van az ilyen ünnepekre... életképességüket, fontosságukat a mindenkori közvélemény minősíti. A közvélemény pedig – a tévhittel ellentétben – nem a nagyszájú hitelvesztett politikusok és pénzcsináló szerencselovagok köreiben formálódik, hanem a társadalom legkisebb kontroll-közösségében: a családban. Mi helyes, mi jó nekem, mi jó nekünk? A válasz a családban fogalmazódik meg... természetesen, ha van család.

A szellemi-lelki környezet-szennyezés, a viselkedéskultúra részleges vagy teljes hiánya, az agresszivitás, az egyre gyakoribb öntörvényűség jelenléte a világunkban aggodalommal tölthet el úgy klerikust, mint laikust. A felelősséget hordozó ember mindenkori hivatása a lehetséges kiút megmutatása. Meg/rávilágítani: Isten szeretete és az Ő parancsolatai azok, melyek mindig megvédnek. Több fényt! Fejekbe, lelkekbe... Több fényt!

fm

(Időnként nyersnek tűnő, naturalisztikus mondataim a hangsúlynövelést és a továbbgondolás serkentését kívánják szolgálni... megértésüket köszönöm.)

HÍREK

Október 28-án hétfő este hat órakor kezdődött és november 3-ig, vasárnap estig tartottak szokásos REFORMÁCIÓ-HETI alkalmaink. A hét vezérfonala, mottója ez volt: *A megújulás lépései.*

Reformáció hetétől esténként (fél hat és fél tíz óra között) nemcsak mi, hanem a járőkelők is gyönyörködhetnek *ki-világított templomtornyunkban.* Adja Isten, hogy azon evangélikusaink is észrevegyék, akik a népszámláláskor ugyan evangélikusnak vallották magukat, de eddig nem keresték velünk a kapcsolatot! Tatán és vonzásokörzetében több mint félezer evangélikus testvérünk él... *Felkutatásuk, megkeresésük missziói feladatunk!* A misszió egyik formája a torony megvilágítása is, mely természetesen anyagi áldozattal jár – ebben szívesen veszünk felajánlásokat. A hamarosan ránk köszöntő adventi időszakban a megvilágítás költségeit a lelkészcsalád vállalta magára.

Ádventi esték címmel csütörtökönként este 6 órakor bibliaóra helyett teázással egybekötött előadások lesznek. Ezen az adventi egyházi-, és népszokásokat, szimbólumokat valamint egyházi énekeinket ismerhetjük meg.

Túri Klára

A szeretet diadala

A fiú homlokterében állva:
Tekints a világra
– Függő hátát mutatná
a múlt:

Testeholt
vérefolyt
Jövönk előtt...

S szembenéz velünk Ő
Aki elutasított
Az Üdvözítő – !

Keresztfogó hidegen
S örömmel

Legyen
a Jelen

Nekünk hát
áldott
örök idő!

Vele a
Szeretet
diadalát

Éld át
idélent
s odaát!